

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง
อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

Residents' Participations in Drawing Up Local Development Plans of
Tambon Hinkong Municipality in Suwannaphum District, Roi et Province

พระเอื้อพันธ์ ฒมวโร (ยมรัตน์)¹

Phraaeupan Dhammavaro (Yomrat)¹

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด¹

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus¹

Email : phraaeupan.dham@gotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประกอบอาชีพต่างกัน และ 3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ในการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนซึ่งได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนประชาคมของหมู่บ้าน ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกรรมการหมู่บ้าน ผู้แทนกลุ่มอาชีพทุกกลุ่ม ผู้แทนกลุ่มเกษตรกร ผู้แทนกลุ่มแม่บ้าน อสม. สมาชิก อปพร. และประชาชนในหมู่บ้าน จำนวน 244 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 152 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตรฐานค่าห้าระดับ มีค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ (Reliability) เท่ากับ 0.90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือ F – test โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ส่วนในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative

Research) เป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) สัมภาษณ์ผู้รู้หรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant interview) เลือก กลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 12 คน ได้แก่ กำนันตำบลหินกอง และผู้ใหญ่บ้านในตำบลหินกอง จำนวน สิบเอ็ดคน เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured or guided interviews) กล้องถ่ายรูป และเทปบันทึกเสียง

ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับปานกลางทั้งสี่ด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการร่วมกำหนดปัญหาและความต้องการ ด้านการร่วมจัดทำแผนและโครงการ ด้านการร่วมตรวจสอบแผนพัฒนา และด้านการร่วมติดตามประเมินผล ตามลำดับ 2) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประกอบอาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ และ 3) ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดลำดับตามความถี่สูงไปหาลำดับต่ำ สามอันดับแรก ได้แก่ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานในแผน และโครงการต่าง ๆ ที่ได้นำเสนอ มากยิ่งขึ้น ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมติดตามตรวจสอบร่างแผนพัฒนา โดยให้แสดงความคิดเห็นสนับสนุนหรือคัดค้านเนื้อหาสาระของร่างแผนพัฒนา ต่อคณะกรรมการจัดทำแผนฯ มากยิ่งขึ้น และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย รูปแบบการจัดทำแผน และโครงการให้ตรงกับความต้องการของชุมชน มากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน; การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ABSTRACT

This Research was derived from mixed methods of both qualitative research and quantitative one with the purposes: 1) to study residents' participations in drawing local development plans of Tam bon Hinkong Municipality in Roi Et province's Suwannaphum district, 2) to draw comparisons between their participations as such and differences of their genders, ages, educational backgrounds and occupations, 3) to collect suggestions for enhancing their participations in drawing up its local development plans. Populations and samplers used for conducting the qualitative research entailed

224 residents, who were village headmen, members of local administrative organizations, village committees, every group of occupational representatives, farming groups, housewife groups, village volunteers, civil volunteers for disaster mitigation. The sampling groups garnered 152 subjects through Taro Yamane's table. The research instrument was the five-rating scale questionnaire, in which the whole questions possessed the reliability at 0.90. Descriptive statistics utilized for data analyses by making use of the computer software package encompassed: frequencies, percentages, means standard deviations, and inferential statistics was F-tests (One-way ANOVA). As for populations used for the qualitative research, key informants formed the target group with purposive sampling. They comprised one village headman chief and 11 village headmen, who were interviewed in depth. Research devices were the semi-structured interview form, a camera and recorder.

Research findings: 1) Residents' participations in drawing local development plans of Tam bon Hinkong Municipality in Roi Et province's Suwannaphum district have been rated at the moderate scale in the overall aspect, as has each of four aspects into consideration. All four aspects ranked in the descending order of means have been joint efforts in: setting problems and requirements, drawing up plans and projects, scrutinizing and developing plans and projects, and following up and assessing them. 2) The hypothesis testing results have found that their participations in drawing up its local developments do not vary in the overall aspect and a single one, regardless of their variables mentioned earlier. Thereby, results have not been in conformity with the established hypotheses. 3) Residents' suggestions for enhancing their participations in drawing its development plans in the descending order of first three frequencies are that municipality authorities have to open up far more opportunities to residents: 1) to assess its operations of various proposed plans and projects, 2) to examine drafts of development plans by letting them voice to drafting panels their opinions on being for or against themes and cores of development plans, 3) to take part in setting policies, models of drawing up plans and formats of projects to meet direct requirements of communities.

Keywords : Residents' participations; Drawing up development plans

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การมีส่วนร่วมถือเป็นหลักการสากลที่อารยประเทศให้ความสำคัญ และเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจเพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามหลักการธรรมาภิบาลที่ภาครัฐจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนรับรู้ ร่วมคิดร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2548 ได้บัญญัติไว้ว่ารัฐต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการดูแลและจัดบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดบริการสาธารณะการบริหารงานบุคคล การเงินและการคลังโดยเฉพาะเป็นองค์กรที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารและตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น(กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2548 : 1)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความสำคัญมุ่งเน้นการพัฒนาท้องถิ่น โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน ถือว่ามีความสำคัญและจำเป็นมากที่สุด เพราะเป็นกติกาสูงสุดเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น ที่สะท้อนเจตนารมณ์ ถึงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนได้อย่างชัดเจน การปฏิรูปการบริหารงานภาครัฐภายใต้แนวคิดการบริหารภาครัฐแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance) และแนวคิดธรรมาภิบาล (Good Governance) ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนมีกฎหมายหลายฉบับประกันสิทธิของประชาชนด้านการมีส่วนร่วมและกำหนดหน้าที่ของภาครัฐในการเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นหัวใจหรือเป็นองค์ประกอบที่ขาดมิได้การปกครองท้องถิ่น คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนปกครองตนเอง หรือกำหนดวิถีชีวิตและอนาคตของชุมชนโดยคนในชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเป็นความจำเป็น ทั้งทางการเมืองส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะส่วนท้องถิ่นการมีส่วนร่วมต้องกำหนดส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานและตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายให้การทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีบทบาทอำนาจหน้าที่อย่างกว้างขวางโดยมีเพียงจะมีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้นแต่ยังขยายบทบาทหน้าที่ออกไปรวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นด้วยและเป็นองค์กรที่เปิดให้ประชาคมท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารและการตรวจสอบการปฏิบัติงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น (อรทัย ก๊กผล, 2552 : 3)

เทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ยกฐานะตามประกาศกระทรวงมหาดไทยจากสภาตำบลเป็นเทศบาลตำบล เมื่อ พ.ศ. 2540 ปัจจุบันในการพัฒนาท้องถิ่น ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ได้กำหนดให้เทศบาลตำบล ต้องจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขึ้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประชาคมมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และจากการประชาคมของเทศบาลตำบลหินกอง ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิด นำเสนอปัญหาความต้องการ ความเดือดร้อนภายในหมู่บ้านของตนเอง ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผนดำเนินโครงการร่วมติดตามตรวจสอบในแผน และร่วมติดตามประเมินผล ในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และจากการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประชาชนไม่ค่อยให้ความสนใจต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จึงทำให้การพัฒนาท้องถิ่นไม่มีประสิทธิภาพ อีกประการคือ เทศบาลตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมยังไม่เต็มที่ เพราะโดยมากจะจัดทำแผนโครงการสำเร็จรูปมาให้ประชาชนและขอประชมติเพียงเท่านั้น (เทศบาลตำบลหินกอง, 2558 : 1)

จากสภาพดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อนำผลการวิจัยใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ และเป็นแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ของประชาชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประกอบอาชีพ ต่างกัน

2.3 เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

3.1 ได้ทราบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

3.2 ได้ทราบผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประกอบอาชีพ ต่างกัน

3.3 ได้ทราบข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

3.4 สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ และเป็นแนวทางแก้ไข ปรับปรุงพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนซึ่งได้รับคัดเลือกเป็นตัวแทนประชาคมของหมู่บ้าน ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลกรรมการหมู่บ้าน ผู้แทนกลุ่มอาชีพทุกกลุ่ม ผู้แทนกลุ่มเกษตรกร ผู้แทนกลุ่มแม่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนและประชาชนในหมู่บ้าน จำนวน 244 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2548 : 47) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 152 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ มีค่าความเชื่อมั่น ทั้งฉบับ (Reliability) เท่ากับ 0.90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือ F – test โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ส่วนในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) สัมภาษณ์ผู้รู้หรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant interview) เลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 12 คน ได้แก่ กำนันตำบลหินกอง และผู้ใหญ่บ้านในตำบลหินกอง จำนวน สิบเอ็ดคน เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured or guided interviews) กล้องถ่ายรูป และเทปบันทึกเสียง

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับปานกลางทั้งสี่ด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการร่วมกำหนดปัญหาและความต้องการ ด้านการร่วมจัดทำแผนและโครงการ ด้านการร่วมตรวจสอบแผนพัฒนา และด้านการร่วมติดตามประเมินผล ตามลำดับ

5.2 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประกอบอาชีพ ต่างกัน

สมมติฐานที่ 1 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 พบว่า ประชาชนที่มี ระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 พบว่า ประชาชนที่มีการประกอบอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยสรุป ประชาชนได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ลำดับตามความถี่สูงไปหาต่ำ สามอันดับแรก ได้แก่ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานในแผน และโครงการต่าง ๆ ที่ได้นำเสนอ มากยิ่งขึ้น ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมติดตามตรวจสอบร่างแผนพัฒนา โดยให้แสดงความคิดเห็นสนับสนุนหรือคัดค้านเนื้อหาสาระของร่างแผนพัฒนา ต่อคณะกรรมการจัดทำแผนฯ มากยิ่งขึ้นและควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย รูปแบบการจัดทำแผน และโครงการให้ตรงกับความต้องการของชุมชนมากยิ่งขึ้น

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวม อยู่ในระดับปานกลางที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่าเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาผ่านการร่วมกำหนดปัญหาและความต้องการ ด้านการร่วมจัดทำแผน และโครงการ ด้านการร่วมตรวจสอบแผนพัฒนา และด้านการร่วมติดตามประเมินผล อยู่พอสมควร โดยเฉพาะด้านการร่วมกำหนดปัญหาและความต้องการ ประชาชนมีส่วนร่วมมากกว่าทุกด้าน แต่ด้านการร่วมติดตามประเมินผล ประชาชนมีส่วนร่วมน้อยกว่าทุกด้าน อาจด้วยเหตุนี้ จึงทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวม

อยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยในประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของพงศ์ปกรณ์ ไหมม่วงศ์ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลบึงโขงหลง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติ ห้างน้ำ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ผลการวิจัยพบว่า โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของเทิดศักดิ์ บัวสอน (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

7.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปลับปลา อำเภอเขียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ของประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ ต่างกัน

สมมติฐานที่ 1 พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Hypothesis) ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า การที่ประชาชนไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงจะมีส่วนร่วม มากน้อยเพียงใดนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าเพศใดๆ แต่ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เหมือนกัน ดังนั้น ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของจิรวลัย วรวงศ์ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการเปรียบเทียบประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของเทิดศักดิ์ บัวสอน (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกันไม่สอดคล้องกับการวิจัยของสงวนศักดิ์ บุญเรืองศรี (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองกุง อำเภอหนองกุง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 2 พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Hypothesis) ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า การที่ประชาชนไม่ว่าจะเป็นช่วงอายุใดจะมีส่วนร่วม มากน้อย

เพียงได้นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอายุใด ๆ แต่ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เหมือนกัน ดังนั้น ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรวัลย์ วรวงศ์ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเมืองสรวงอำเภอเมืองสรวงจังหวัดร้อยเอ็ด”ผลการเปรียบเทียบพบว่า ประชาชนที่มี อายุ ต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเมืองสรวงอำเภอเมืองสรวงจังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติ หวังน้ำ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมฉบังอำเภอแหลมฉบังจังหวัดตราด ผลการเปรียบเทียบพบว่าประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมฉบังอำเภอแหลมฉบังจังหวัดตราดไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 พบว่า ประชาชนที่มี ระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า การที่ประชาชนไม่ว่าจะอยู่ในระดับการศึกษาใด จะมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใดนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าระดับการศึกษานั้นๆ แต่ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เหมือนกัน ดังนั้น ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยประเด็นนี้ สอดคล้องกับการวิจัยของจิรวัลย์ วรวงศ์ (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเมืองสรวงอำเภอเมืองสรวงจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการเปรียบเทียบประชาชนที่มี ระดับการศึกษา ต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเมืองสรวงอำเภอเมืองสรวงจังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 พบว่า ประชาชนที่มีการประกอบอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า การที่ประชาชนไม่ว่าจะเป็นจะประกอบอาชีพใด จะมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใดนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าประกอบอาชีพใดๆ แต่ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เหมือนกัน ดังนั้น ประชาชนที่ประกอบอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับการวิจัยของ สันติ หวังน้ำ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมฉบังอำเภอแหลมฉบังจังหวัดตราด ผลการเปรียบเทียบพบว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมฉบังอำเภอแหลมฉบังจังหวัดตราดไม่แตกต่างกัน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นเทศบาลตำบลหินกอง ควรปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาแนวทางให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มมากขึ้นทั้งสี่ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการร่วมติดตามประเมินผลควรให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก เพราะค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมต่ำที่สุด

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

7.2.1 จากผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรวิจัย อุปสรรค สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

7.2.2 จากผลการวิจัยพบว่า ด้านการร่วมติดตามประเมินผล เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าทุกด้าน ดังนั้น ควรวิจัย อุปสรรค สภาพปัญหา การมีส่วนร่วมด้านการร่วมติดตามประเมินผลของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

7.2.3 จากผลการวิจัยพบว่า ข้อ 3 ที่ว่า “ติดตามประเมินผลการตัดสินใจขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการแก้ไขปัญหา และความต้องการของหมู่บ้านอย่างเร่งด่วน” เป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งสี่ด้านดังนั้น ควรวิจัย อุปสรรค สภาพปัญหา การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลการตัดสินใจขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการแก้ไขปัญหา และความต้องการของหมู่บ้านอย่างเร่งด่วนของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

7.2.4 จากผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะที่มีความถี่มากที่สุด คือ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานในแผน และโครงการต่าง ๆ ที่ได้นำเสนอ ให้มากยิ่งขึ้น ดังนั้น ควรวิจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานในแผน และโครงการของเทศบาลตำบลหินกอง อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

8. เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2548). **คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : ส่วนแผนพัฒนาท้องถิ่นสำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น (นโยบายและแผน) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

- จิรวลัย วรวงศ์. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- เทศบาลตำบลหินกอง. (2558). บัญชีรายชื่อการประชาคมหมู่บ้าน ตำบลหินกอง อำเภอสวรรณภูมิ. ร้อยเอ็ด : เทศบาลตำบลหินกอง.
- เทิดศักดิ์ บัวสอน. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2548). การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. กรุงเทพฯ : วี.อินเตอร์พรีนท์.
- พงศ์ปกรณ์ ใหม่วงศ์. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลบึงโขงหลง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สงวนศักดิ์ บุญเรืองศรี. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลหนองกุง อำเภอหนองกุง จังหวัดบุรีรัมย์. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สันติ หวังน้ำ. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลแหลมฉบัง อำเภอแหลมฉบัง จังหวัดตราด. วิชานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรทัย ก๊กผล. (2546). คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ : มูลนิธิปริญญาโทสำหรับนักบริหาร สาขาบริหารรัฐกิจ.